

Afsætning og virksomhedsøkonomi i studieområdeprojektet

Troels Finjord Højberg og Mikkel Krag Brunvold, februar 2020

Afsætning og Virksomhedsøkonomi vil indgå i en væsentlig del af StudieOmrådeProjekterne (SOP) på hhx. Vi ønsker med dette notat at belyse nogle centrale begreber, og vi giver ligeledes nogle bud på, hvordan fagene kan indgå i SOP på forskellige måder. Tanken er, at dette notat er dynamisk, så I er meget velkomne til at komme med feedback.

Hvad er en problemstilling, en problemformulering og en opgaveformulering?

Problemstillingen er den faglige vinkel inden for et givent område, som eleven vil undersøge i sit projekt. Problemstillingen afgør således fokus for SOP og kan med fordel formuleres som et enkelt overordnet spørgsmål for undersøgelsen/projektet.

Problemformuleringen konkretiserer problemstillingen og skal indeholde en kort afgrænsning af den faglige problemstilling ved at angive:

- 1) hvad der skal undersøges og analyseres,*
- 2) hvilke materialer, der tænkes inddraget,*
- 3) hvilke faglige metoder, der forventes benyttet.*

Det kan være en god ide, at problemformuleringen består af et hovedspørgsmål og flere underspørgsmål (ca. 2-4) på forskellige taksonomiske niveauer, som til sammen afgrænser, udmønter og præciserer problemstillingen. Problemformuleringen udarbejdes af eleven og angiver således elevens bud på fremgangsmåde og struktur for opgaven. Problemformuleringen skal være tilstrækkeligt detaljeret til, at vejlederne på baggrund af problemformuleringen kan udarbejde projektets opgaveformulering. Omfanget er ca. 1-2 normalsider á 2.400 anslag.

Opgaveformuleringen formuleres af vejlederne med udgangspunkt i elevens problemformulering. Opgaveformuleringen skal angive de præcise rammer for elevens skriftlige rapport og skal sikre, at det er muligt for eleven fyldestgørende at leve op til de faglige mål for SOP.

Flere elever må gerne arbejde med samme faglige område og samme problemstilling, men de skal udarbejde hver deres problemformuleringer, og disse problemformuleringer må ikke være identiske. Tilsvarende skal disse elever have udleveret forskellige opgaveformuleringer, om end der i den enkelte elevs opgaveformulering kan indgå visse elementer (fx konkret materiale og enkeltspørgsmål), der er lig andre elevers.

Vejlederne udarbejder den endelige opgaveformulering med udgangspunkt i elevens problemformulering. Vejlederne skal i den forbindelse sikre, at eleven i arbejdet med opgaven får mulighed for at demonstrere opfyldelse af de faglige mål for SOP, at eleven får mulighed for at arbejde på høje taksonomiske niveauer, og at opgaven lægger op til reelt fagligt og flerfagligt arbejde. Det er dog ikke et krav, at der foretages ændringer i problemformuleringen, og det tilstræbes, at opgaveformuleringen ligger tæt op ad elevens problemformulering. Den mere eller mindre justerede problemformulering udgør elevernes endelige opgaveformulering for SOP.^[1]

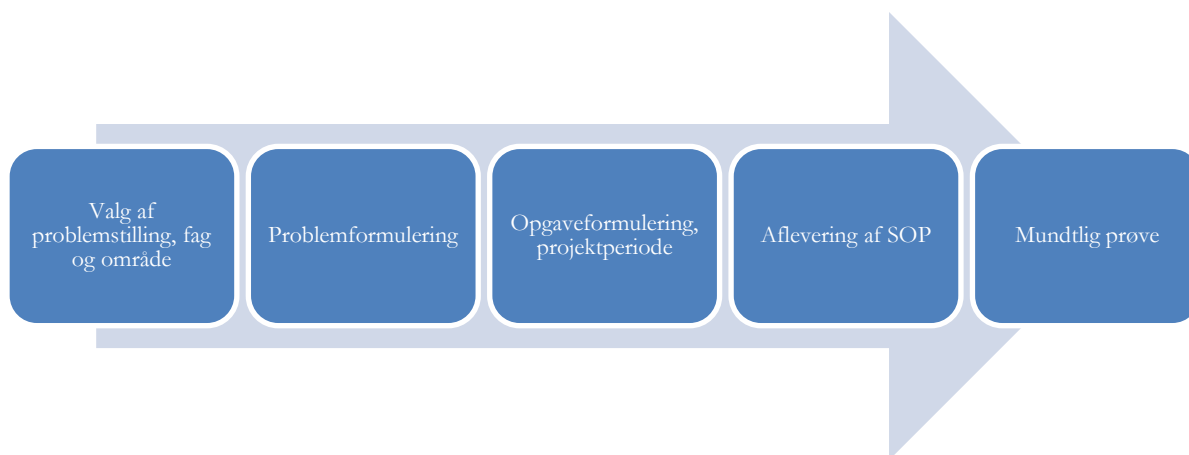
Den gode opgaveformulering er altså den helt afgørende forudsætning for, at en elev selvstændigt kan fordybe sig i og formidle en faglig problemstilling i forbindelse med sit SOP.

---

^[1] FAQ om studieområdet på EMU: <https://emu.dk/hhx/studieområdet/faq-studieområdet-hhx>

Som underviser og vejleder er det vigtigt at sikre, at den stillede opgaveformulering giver eleven mulighed for at demonstrere opfyldelse af de faglige mål for studieområdet. Desuden er det vigtigt at:

- Opgaveformuleringen er konkret og afgrænset
- Opgaveformuleringen indeholder fagspecifikke såvel som tværgående faglige krav
- Opgaveformuleringen indeholder forskellige taksonomiske niveauer
- Der lægges op til teoriinddragelse og anden faglighed fra de involverede fag
- Der er mulighed for at demonstrere selvstændighed
- Der er mulighed for at demonstrere opfyldelse af de faglige mål for studieområdet

Figur 1 - proces i studieområdeprojektet

Det er altså den gode opgaveformulering som er den helt afgørende forudsætning for, at en elev selvstændigt kan fordybe sig i og formidle en faglig problemstilling i forbindelse med sit SOP.

Det skal ikke nødvendigvis være virksomheden, som er styrende for opgaven. Derimod er grundlaget for en god opgave, hvor afsætning og virksomhedsøkonomi indgår, at eleven undrer sig over noget, som kan skabe et godt udgangspunkt for at udarbejde et hovedspørgsmål (en problemstilling). Det kan være oplagt, at spørge eleven til, hvad vedkommende undrer sig over fagligt. En faglig undring er et godt udgangspunkt for, at eleven er motiveret, hvilket kan medføre et naturligt flow i opgaven og i hele SOP-processen.

Eksempler på faglige undringer kan udspringe fra mange forskellige steder – fx noget eleven har læst, set, hørt:

- Der er præsidentvalg i 2020. Hvilken betydning kan det få for amerikanske (eller danske virksomheder), hvem der bliver valgt (eller genvalgt) til præsident?
- Vil det lykkedes Henrik Fisker at indtræde på det europæiske marked med sin nye SUV el-bil?
https://pleasure.borsen.dk/bilen/artikel/1/394309/foerste_danske_kunder_har_sikret_sig_plads_i_koe_en_til_henrik_fiskers_nye_suv.html?utm_source=forside&utm_campaign=nyhed_02
- Vil Party in a box få succes efter at have deltaget i Løvens Hule og hvorfor?
- Hvordan anvender virksomheder SEO til at målrette deres markedsføring?

- Hvilken betydning har coronavirussen for danske virksomheders eksport til Kina?

På baggrund af elevens faglige undring og problemstilling skal eleven udarbejde en problemformulering.

Den gode SOP-opgaveformulering, hvor afsætning og virksomhedsøkonomi indgår er i form og indhold simpel, autentisk og motiverende. Simpel, - fordi de spørgsmål eleven skal søge svar på fremstår klart og tydeligt. Autentisk, - fordi opgaven er loyal over for SOP-genren; der stilles spørgsmål, som en gymnasieelev kan give selvstændige og troværdige svar på. Motiverende, fordi det giver mening for eleven at finde svar på de stillede spørgsmål.

Det er den simple, autentiske og motiverende opgaveformulering, der giver plads til, at den mindre stærke elev kan lave en acceptabel besvarelse, og at den fagligt stærke elev får frihed til at vise selvstændighed og lave troværdige analyser, diskussioner og vurderinger.

Det er væsentligt at vejlederne tilsidesætter egne kæpheste i vejledningen. Der bør ikke være fokus på enkeltdele – eksempelvis krav om en regnskabsanalyse, hvis faget virksomhedsøkonomi er repræsenteret eller bestemte kernestofområder som fx marketingmixet fra afsætning. Det er problemstillingen, problemformuleringen og endeligt opgaveformuleringen, som er styrende for rapporten. På den måde vil eleven også kunne bevæge sig ud over den daglige undervisning i fagene.

Bilag 1 – Mulige tværfaglige emneområder i fagene afsætning og virksomhedsøkonomi

Bilag 2 – Eksempler på opgaveformuleringer

Bilag 1 - Mulige tværfaglige emneområder i fagene afsætning og virksomhedsøkonomi

Afsætning

- Digitale forretningsmodeller
- Oplevelsesøkonomi
- Neuromarketing
- Cause related marketing
- Bæredygtighed og CSR
- Glocalization
- Etik i markedsføring
- Den digitale kunderejse
- Multi stage marketing
- Millennials
- SEO

Virksomhedsøkonomi

- Startupvirksomheden, kapitalfremskaffelse, rammevilkår, iværksætter, forretningsmodeller, konkurrenceforhold/markedsforhold.
- Optimering og styring af knappe resurser, kapacitetsudnyttelse, investering
- Omkostningsstruktur og forløb, balancestruktur, finansiering
- Prisfastsættelse, digital valuta (brancher, virksomheder, benchmarking)
- Regnskabspraksis, indregning og måling, værdiansættelse af aktiver, afskrivninger
- Grøn omstilling, bæredygtighed (produktion, investering, produkter, forretningsmodel, analyse, strategi)
- Strategi og vækst
- Økonomiske situation, regnskabsanalyse, koncernregnskaber
- Logistik, transport, leveringservice/logistikomkostninger, out-, back- og insourcing

Bilag 2 - Eksempler på opgaveformuleringer

Afsætning og virksomhedsøkonomi

Problemstilling:

Kan Wolt A/S skabe vækst på et marked med red ocean i Danmark?

Opgaveformulering:

Udarbejd en karakteristik af Wolt A/S samt deres forretningsmodel.

Analyser den strategiske situation for Wolt A/S i forhold til indtagelse af det danske marked.

Diskuter og vurder hvordan Wolt A/S kan sikre fremtidig vækst.

Problemstilling:

Er det tyske marked attraktivt at indtage for en virksomhed med fokus på veganske produkter?

Opgaveformulering:

Udarbejd en kort beskrivelse af virksomheden Simple Feast.

Analyser Simple Feast i forhold til en indtagelse af det tyske marked for måltidskasser. Endvidere ønskes en analyse af det tyske markeds attraktivitet.

Diskuter og vurder en mulig indtrængningsstrategi for Simple Feast på det tyske marked.

Problemstilling:

Hvilken betydning har Brexit for danske tekstilvirksomheder som eksporterer til England? Er det muligt at se ændringer i eksempelvis deres strategi, logistik og marketingmix?

Opgaveformulering:

Redegør for Brexit i relation til danske tekstilvirksomheder.

Analyser relevante interne og eksterne forhold som har betydning for udvalgte danske tekstilvirksomheder som følge af Brexit.

Vurder på baggrund af analysen, hvilke strategiske tiltag de udvalgte danske virksomheder kan foretage for at forblive konkurrencedygtige efter Brexit.

Problemstilling:

Hvad er en digital forretningsmodel og hvilke forskellige typer findes der? Hvordan er nemlig.com's forretningsmodel sammensat, og er den succesfuld nu og i fremtiden?

Opgaveformulering:

Beskriv for forskellige typer digitale forretningsmodeller.

Foretag en analyse af nemlig.com's forretningsmodel med særlig fokus på værditilbuddet, samt hvordan den adskiller sig fra udvalgte konkurrenters forretningsmodeller på det danske dagligvaremarked.

Vurdér endeligt om nemlig.com har og vil få succes med deres forretningsmodel nu og i den fremtidige markedssituation på dagligvaremarkedet i Danmark.

Afsætning og Engelsk

Problemstilling:

Hvordan kan samfundsmæssige problemstillinger som eksempelvis bæredygtighed, miljø, immigration og kønsdebatten påvirke amerikanske virksomheders tilgang til Cause-Related marketing, og i hvilket omfang udfordrer dette virksomhedernes markedsføring rettet mod Generation Z?

Opgaveformulering:

Redegør for begreberne Cause-Related marketing og Generation Z.

Analysér brugen af Cause-Related marketing i forskellige amerikanske virksomheder. Analyser dernæst med udgangspunkt i et udsnit af engelsksprogede tekster Generation Zs holdninger til Cause-Related Marketing.

Diskutér, hvilke udfordringer virksomhederne står overfor i deres møde med Gen Z, og vurder, om Cause-Related marketing er en effektiv markedsføringsmetode ift. denne målgruppe

Virksomhedsøkonomi og Engelsk

Problemstilling:

Hvordan arbejder britiske virksomheder i fødevarerbranchen med og kommunikerer om bæredygtige (CSR) tiltag for at imødekomme tendenserne i samfundet, og hvilken indflydelse har det på virksomhedernes fremtidige vækstpotentiale?

Opgaveformulering:

Redegør for begrebet Corporate Social Responsibility og beskriv tendenser inden for bæredygtighed i den britiske fødevarerbranche.

Foretag en komparativ analyse af to britiske fødevareraktiviteters CSR-tiltag og deres formidling af disse til omverdenen.

Diskuter og vurder med udgangspunkt i din redegørelse og analyse, hvordan virksomheder i fødevarerbranchen kan skabe forrentning og vækst.

OBS. Med omverden tænkes her på virksomhedens hjemmeside, årsrapport, pressemeddelelser, reklamer, osv.

Vedlagte kilder:

<https://www.businessleader.co.uk/25-sustainable-uk-companies-that-are-out-to-save-the-planet/66208/>

<https://www.businessleader.co.uk/riding-the-wave-of-change-in-south-west-food-and-drink/77137/>

<https://www.designweek.co.uk/issues/15-21-july-2019/sustainability-food-industry/>

<https://www.telegraph.co.uk/business/how-to-be-green/producing-sustainable-food/>

Problemstilling:

Hvordan har Trumps økonomiske politik haft indflydelse på amerikanske virksomheders make or buy beslutninger?

Opgaveformulering:

Redegør for begreberne outsourcing og insourcing.

Analysér med udgangspunkt i et udsnit af engelsksprogede tekster Donald Trumps politiske synspunkt og diskurs ift. amerikanske arbejdspladser (outsourcing/insourcing problematikken). Ved inddragelse af en

konkret amerikansk virksomhed bedes du analysere virksomhedens produktion og overvejelser omkring make or buy.

Diskutér mulige fordele og ulemper ved outsourcing kontra insourcing, og vurder hvilke konsekvenser dette kan have for amerikanske virksomheder og det amerikanske samfund.